

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การยกเลิกตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล
และสารวัตรกำนันในเขตกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กท ๐๔๐๕/๔๓๗๔ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๔๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรุงเทพมหานครได้ออกประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง การกำหนดระยะเวลาการคงอยู่ของตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๓ โดยมีสาระสำคัญเป็นการกำหนดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยังคงมีอยู่ต่อไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งหรือครบวาระ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๗ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ และต่อมากรุงเทพมหานครได้ออกประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง การกำหนดระยะเวลาการคงอยู่ของตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ ยกเลิกประกาศกรุงเทพมหานครฉบับลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๓ และกำหนดให้ตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ในเขตกรุงเทพมหานครยังคงมีอยู่ต่อไป โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ

กรุงเทพมหานครจึงขอหารือว่าประกาศกรุงเทพมหานคร ฉบับลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ ขอบด้วยมาตรา ๑๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว ประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกรุงเทพมหานครและผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวง และกรมการปกครอง) แล้ว เห็นว่า เมื่อพิจารณาประกาศกรุงเทพมหานคร เรื่อง การกำหนดระยะเวลาการคงอยู่ของตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร ฉบับลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๔๓ แล้ว แม้ว่าจะมีเจตนาให้เป็นประกาศตามมาตรา ๑๓๒^๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ

ส่งพร้อมหนังสือที่ นร ๐๙๐๑/๑๒๑๔ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๗ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

^๑มาตรา ๑๓๒ ให้ตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงมีอยู่ต่อไป ถ้าในเขตหรือ

กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๘ ซึ่งเป็นการยกเลิกตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันก็ตาม แต่สาระสำคัญของประกาศกลับเป็นการยกเลิกตัวบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกาศดังกล่าวจึงไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๑๓๒ ที่กำหนดไว้ในลักษณะเป็นบทเฉพาะกาลเพื่อยกเลิกตำแหน่งซึ่งจะทำให้ไม่มีการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ แทนที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ที่พ้นจากตำแหน่งอีกต่อไป และโดยผลของประกาศฉบับลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๓ ทำให้ตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ยังคงมีอยู่ต่อไป แต่กรุงเทพมหานครเข้าใจว่าประกาศดังกล่าวเป็นการยกเลิกตำแหน่งตามนัยของมาตรา ๑๓๒ แล้ว จึงทำให้ไม่มีการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ในระยะเวลาที่ผ่านมา

สำหรับการที่ต่อมากรุงเทพมหานครได้ออกประกาศ เรื่อง การกำหนดระยะเวลาการคงอยู่ของตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ในเขตกรุงเทพมหานคร ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๗ ยกเลิกประกาศฉบับลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๓ โดยกำหนดให้ตำแหน่งดังกล่าวยังคงมีอยู่ต่อไปนั้น แม้จะเป็นการดำเนินการออกประกาศก่อนวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ ตามประกาศฉบับลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๓ ก็ตาม แต่ผลแห่งการยกเลิกประกาศฉบับลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๓ ย่อมจะทำให้ตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ในเขตกรุงเทพมหานครทั้งหมดยังคงมีอยู่ต่อไป และกรุงเทพมหานครจะมีหน้าที่ในการจัดให้มีการเลือกตั้งบุคคลเข้ามาดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ให้ครบถ้วนตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าประกาศฉบับนี้ยังมิได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามบทบัญญัติมาตรา ๑๓๒ ประกาศฉบับลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๗ จึงยังไม่มีผลใช้บังคับ และมีผลให้ประกาศฉบับลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๓ ยังคงมีผลใช้บังคับอยู่ต่อมา ดังนั้น ถ้ากรุงเทพมหานครประสงค์จะให้บรรดากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบันสามารถดำรงตำแหน่งได้ต่อไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งหรือครบวาระก็อาจทำได้โดยการออกประกาศกรุงเทพมหานครขึ้นใหม่เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประกาศกรุงเทพมหานครฉบับลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๓ เพื่อให้ตรงตามวัตถุประสงค์ และหากจะดำเนินการเช่นนั้น สมควรที่จะต้องแก้ไขประกาศฉบับลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๓ ให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานครฯ และยกเลิกประกาศกรุงเทพมหานครฉบับลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๗ เสียในคราวเดียวกัน เพื่อมิให้เกิดปัญหาความสับสนได้ในอนาคต ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าว กรุงเทพมหานครจะต้องดำเนินการเสียให้แล้วเสร็จก่อนวันที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ จะพ้นจากตำแหน่งในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ ด้วย

(คุณพรทิพย์ จาละ)

แขวงใดหมดความจำเป็นต้องมีตำแหน่งดังกล่าว ให้กรุงเทพมหานครประกาศยกเลิกตำแหน่งนั้นในราชกิจจานุเบกษา

เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กันยายน ๒๕๔๗